

Аналітичні функції векторного аргументу та частково-конформні відображення в континуальних комплексних просторах

Андрій Л. ТАРГОНСЬКИЙ, Світлана В. ЧУГАЄВСЬКА

(Представлена В.І. Рязановим)

Анотація. У роботі пропонується векторне узагальнення основних понять теорії функцій комплексної змінної: поняття модуля й аргументу комплексного числа. Автори вводять певне узагальнення поняття голоморфних функцій і відображень на випадок континуальних комплексних просторів.

2010 MSC. 30C70, 30C75.

Ключові слова та фрази. Лінійний векторний простір, базис простору, континуальний комплексний простір, векторний добуток елементів, теорема Рімана.

1. Вступ

У роботах [1–3] розглянуто лінійний векторний простір $\mathbb{C}^\infty$, тобто простір впорядкованих зчислених послідовностей комплексних чисел. Таким чином $\mathbb{C}^\infty$ є декартовий добуток зчисленого числа екземплярів комплексної площини $\mathbb{C}$: $\mathbb{C}^\infty = \mathbb{C} \times \mathbb{C} \times \dots \times \mathbb{C} \times \dots$

У представлений роботі результати, опубліковані у першоджерелах [1–3] переносяться на лінійний векторний простір $\mathbb{C}_{cont}$, базис якого має потужність континууму.

Нехай $\mathbb{N}, \mathbb{R}, \mathbb{C}$ – відповідно множини натуральних, дійсних комплексних чисел. $R_+ = [0, +\infty)$, $\overline{\mathbb{C}}$ – розширена комплексна площина.

2. Теорія у просторі $\mathbb{C}_{cont}$

Нехай $\mathbb{C}_{cont}$ є декартовим добутком континуального числа екземплярів $\mathbb{C}$: $\mathbb{C}_{cont} = \mathbb{C} \times \mathbb{C} \times \dots \times \mathbb{C} \times \dots$. Аналогічно, $\mathbb{R}_{cont} = \mathbb{R} \times \mathbb{R} \times \dots \times \mathbb{R} \times \dots$, $\mathbb{R}_{cont} \subset \mathbb{C}_{cont}$.

Стаття надійшла в редакцію 12.07.2022

Базисом простору $\mathbb{C}_{cont}$ буде континуальний набір векторів

$$(1, 0, 0, \dots), (0, 1, 0, \dots), \dots$$

із континуальною кількістю координат.

Нехай $F(\alpha)$ – відображення сегменту $[0; 1]$ на базис простору $\mathbb{C}_{cont}$, Тобто кожній координатній площині простору $\mathbb{C}_{cont}$ ставимо у відповідність число α , $\alpha \in [0; 1]$.

Елементами простору $\mathbb{C}_{cont}$ будуть вектори із континуальною кількістю комплексних координат $\mathbb{Z} = \{z_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$, $\alpha \in [0; 1]$.

По аналогії зі скінченновимірним та зчисленим випадками, можна представити $\mathbb{C}_{cont}$ як пряму суму континуального числа екземплярів алгебри комплексних чисел $\mathbb{C}$.

Перенесемо на випадок простору $\mathbb{C}_{cont}$ деякі поняття робіт [1–3].

1. Алгебра $\mathbb{C}_{cont}$.

Визначення Бінарну операцію, яка діє з $\mathbb{C}_{cont} \times \mathbb{C}_{cont}$ в $\mathbb{C}_{cont}$ по правилу

$$\mathbb{Z} \cdot \mathbb{W} = \{z_\alpha \cdot w_\alpha\}, \alpha \in [0; 1], \quad (2.1)$$

де $\mathbb{Z} = \{z_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$, $\mathbb{W} = \{w_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$, будемо називати *векторним добутком елементів $\mathbb{C}_{cont}$* . Зауважимо, що ця операція перетворює $\mathbb{C}_{cont}$ в комутативну, асоціативну алгебру з одиницею $\mathbf{1} = (1, 1, \dots, 1, \dots) \in \mathbb{C}_{cont}$.

Оборотними, відносно введеної таким чином операції добутку є такі та тільки такі елементи $\mathbb{Z} = \{z_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$ у яких $z_\alpha \neq 0$, для довільного $\alpha \in [0; 1]$.

Оберненими для таких елементів $\mathbb{Z} \in \mathbb{C}_{cont}$ є елементи $\mathbb{Z}^{-1} = \{z_\alpha^{-1}\} \in \mathbb{C}_{cont}$, тому що $\mathbb{Z} \cdot \mathbb{Z}^{-1} = \mathbb{Z}^{-1} \cdot \mathbb{Z} = \mathbf{1}$.

Тому, множина Θ всіх елементів $A = \{a_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$, у яких хоча б одна координата $a_k = 0$, буде множиною елементів, для яких не існує оборотних елементів.

2. Спряження.

Визначення. Кожному елементу $\mathbb{W} = \{w_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$, $\alpha \in [0; 1]$, поставимо у відповідність векторно – спряжений елемент $\overline{\mathbb{W}} = \{\overline{w}_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$, де $\overline{w}_\alpha$ число, яке є комплексно спряженим w_α у звичайному розумінні. Визначена таким чином відповідність задає автоморфізм $\mathbb{C}_{cont}$, із нерухомим підпростором $\mathbb{R}_{cont}$.

3. Модуль (векторний).

У роботах [1–3] запропоновано векторне узагальнення поняття модуля числа, перенесемо його на простір $\mathbb{C}_{cont}$. Нехай $\mathbb{R}_{+,cont} = R_+ \times R_+ \times \dots \times R_+ \dots$, де кількість R_+ континуальна.

Визначення. Векторним модулем довільного елемента $Z = \{z_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$ будемо називати вектор $|Z| := \{|z_\alpha|\} \in \mathbb{R}_{+,cont}$, $\alpha \in [0; 1]$.

Зауважимо, що для довільного $Z = \{z_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$, справедлива рівність

$$Z \cdot \bar{Z} = |\bar{Z}|^2 = |Z|^2. \quad (2.2)$$

4. Векторна норма.

Визначення Вектор $X = \{x_\alpha\} \in \mathbb{R}_{cont}$ будемо називати невід'ємним (строго додатним) та писати $X \geq \mathbb{O}$ ($X > \mathbb{O}$), якщо $x_\alpha \geq 0$ для всіх $\alpha \in [0; 1]$ ($x_\alpha > 0$ хоча б для одного $\alpha \in [0; 1]$), $\mathbb{O} = (0, 0, \dots, 0, \dots)$.

Визначення. Будемо казати, що вектор $X = \{x_\alpha\} \in \mathbb{R}_{cont}$, $\alpha \in [0; 1]$, більше або дорівнює (строго більше) вектора $Y = \{y_\alpha\} \in \mathbb{R}_{cont}$, $\alpha \in [0; 1]$, якщо $X - Y \geq \mathbb{O}$ ($X - Y > \mathbb{O}$).

Визначення. Векторний простір Y будемо називати векторно нормованим, якщо кожному $y \in Y$ співставимо невід'ємний вектор $\|y\| \in \mathbb{R}_{+,cont}$, який задовольняє умовам:

- 1) $\|y\| \geq \mathbb{O}$, причому $\|y\| = \mathbb{O} \iff y = 0_Y$, (0_Y – нуль простору Y);
- 2) $\|\gamma y\| = |\gamma| \|y\|$, $\forall y \in Y$, $\forall \gamma \in \mathbb{C}$;
- 3) $\|y_1 + y_2\| \leq \|y_1\| + \|y_2\|$, $\forall y_1, y_2 \in Y$.

Введене вище визначення модуля задовольняє визначенню норми. Таким чином векторний модуль є векторною нормою в алгебрі $\mathbb{C}_{cont}$: $\|\cdot\| = |\cdot|$. Тоді одиничною кулею в алгебрі $\mathbb{C}_{cont}$ є одиничний відкритий полікруг $\|z\| < \mathbf{1}$, ($\mathbf{1} = (1, 1, \dots, 1, \dots)$), а одиничною сферою – $T_{cont} = \{Z \in \mathbb{C}_{cont} : \|Z\| = \mathbf{1}\}$. Відмітимо, що

- а) $|Z_1 \cdot Z_2| = \|Z_1 \cdot Z_2\| = \|Z_1\| \|Z_2\| = |Z_1| |Z_2|$, $\forall Z_1, Z_2 \in \mathbb{C}_{cont}$;
- б) $\|\mathbf{1}\| = \|\mathbf{1}\| = \mathbf{1}$, ($\mathbf{1} = (1, 1, \dots, 1, \dots)$).

5. Векторний аргумент $a \in \mathbb{C}_{cont}$.

Визначення. Векторним аргументом вектора $A = \{a_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont} \setminus \mathbb{O}$, $\alpha \in [0; 1]$, є нескінченно вимірний дійсний вектор, який визначається формулою

$$\arg A = \{\arg a_\alpha\},$$

де $\arg a_\alpha$, $\alpha \in [0; 1]$, є головним значення аргументу, або те значення, яке впливає з конкретного змісту задачі у якій фігурує вектор $A \in \mathbb{C}_{cont}$.

6. Компактифікація $\mathbb{C}_{cont}$.

У якості компактифікації $\mathbb{C}_{cont} = \mathbb{C} \times \mathbb{C} \times \dots \times \mathbb{C} \times \dots$ візьмемо простір $\overline{\mathbb{C}}_{cont} = \overline{\mathbb{C}} \times \overline{\mathbb{C}} \times \dots \times \overline{\mathbb{C}} \times \dots$, який будемо називати нескінченновимірним простором теорії функцій. Нескінченними точками $\overline{\mathbb{C}}_{cont}$ є точки, у яких хоча б одна координата нескінченна.

Збіжність в $\overline{\mathbb{C}}_{cont}$ визначимо, як покоординатну збіжність рівномірну по номерам координат.

Введена збіжність породжує при цьому топологію в просторі $\overline{\mathbb{C}}_{cont}$.

Областю у $\overline{\mathbb{C}}_{cont}$ будемо називати декартовий добуток $\mathbb{B} = \prod_{\alpha} B_{\alpha}$, де B_{α} області у $\overline{\mathbb{C}}$, $\alpha \in [0; 1]$.

7. Диференційовність.

Нехай дано область $\mathbb{D} \subset \mathbb{C}_{cont}$ та відображення $\mathbb{F} : \mathbb{D} \rightarrow \mathbb{C}_{cont}$, де $\mathbb{F} = \{f_{\alpha}(\mathbb{Z})\} = \{f_{\alpha}(\mathbb{X} + i\mathbb{Y})\}$, $\alpha \in [0; 1]$, $f_{\alpha}(\mathbb{X} + i\mathbb{Y}) = U_{\alpha}(\mathbb{X}, \mathbb{Y}) + iV_{\alpha}(\mathbb{X}, \mathbb{Y}) = U_{\alpha}(\{x_{\beta}\}, \{y_{\beta}\}) + iV_{\alpha}(\{x_{\beta}\}, \{y_{\beta}\})$, $\beta \in [0; 1]$. $\mathbb{F} = \mathbb{U} + i\mathbb{V}$, $\mathbb{U} = \mathbb{U}(\mathbb{X}, \mathbb{Y}) = \{U_{\alpha}(\mathbb{X}, \mathbb{Y})\}$, $\alpha \in [0; 1]$, $\mathbb{V} = \mathbb{V}(\mathbb{X}, \mathbb{Y}) = \{V_{\alpha}(\mathbb{X}, \mathbb{Y})\}$, $\alpha \in [0; 1]$, $\mathbb{Z} = \mathbb{X} + i\mathbb{Y} = \{x_{\alpha}\} + i\{y_{\alpha}\} \in \mathbb{D}$, $\alpha \in [0; 1]$.

Нехай функції $U_k(\{x_{\beta}\}, \{y_{\beta}\})$, $V_k(\{x_{\beta}\}, \{y_{\beta}\})$, $\beta \in [0; 1]$ всюду в $\mathbb{D}$ мають неперервні частинні похідні по всім змінним x_{β} , y_{β} , $\beta \in [0; 1]$. Тоді матриця Якобі буде мати вигляд

$$\begin{pmatrix} \mathbb{U}_{\mathbb{X}} & \mathbb{U}_{\mathbb{Y}} \\ \mathbb{V}_{\mathbb{X}} & \mathbb{V}_{\mathbb{Y}} \end{pmatrix}, \tag{2.3}$$

де $\mathbb{U}_{\mathbb{X}}, \mathbb{U}_{\mathbb{Y}}, \mathbb{V}_{\mathbb{X}}, \mathbb{V}_{\mathbb{Y}}$ є нескінченними матрицями наступного виду $\mathbb{U}_{\mathbb{X}} = [\{U_{x_{\beta}}^{(\alpha)}\}]$, $\mathbb{U}_{\mathbb{Y}} = [\{U_{y_{\beta}}^{(\alpha)}\}]$, $\mathbb{V}_{\mathbb{X}} = [\{V_{x_{\beta}}^{(\alpha)}\}]$, $\mathbb{V}_{\mathbb{Y}} = [\{V_{y_{\beta}}^{(\alpha)}\}]$, $V_{x_p}^{(\alpha)} = \frac{\partial}{\partial x_{\beta}} V_{\alpha}$, $V_{y_{\beta}}^{(\alpha)} = \frac{\partial}{\partial y_{\beta}} V_{\alpha}$, $U_{x_{\beta}}^{(\alpha)} = \frac{\partial}{\partial x_{\beta}} U_{\alpha}$, $U_{y_{\beta}}^{(\alpha)} = \frac{\partial}{\partial y_{\beta}} U_{\alpha}$, $\alpha, \beta \in [0; 1]$.

У нашому випадку, символ $[\cdot]$ означає нескінченну матрицю.

Тоді рівняння Коші–Рімана набуде наступного вигляду

$$\begin{cases} \mathbb{U}_{\mathbb{X}} = \mathbb{V}_{\mathbb{Y}}, \\ \mathbb{U}_{\mathbb{Y}} = -\mathbb{V}_{\mathbb{X}}. \end{cases} \tag{2.4}$$

Визначення. Нехай $\mathbb{D}$ область простору $\mathbb{C}_{cont}$ Відображення $\mathbb{F} : \mathbb{D} \rightarrow \mathbb{C}_{cont}$ неперервно диференційоване в $\mathbb{D}$. яке задовольняє матричному рівнянню (2.4) в $\mathbb{D}$ будемо називати голоморфним відображенням області $\mathbb{D}$.

Будемо вважати, що голоморфное відображення $\mathbb{F} : \mathbb{D} \rightarrow \mathbb{C}_{cont}$, $\mathbb{D} \subset \mathbb{C}_{cont}$ є біголоморфним, якщо $\mathbb{F}$ має обернене відображення, голоморфне в $\mathbb{F}(\mathbb{D})$.

Розглянемо визначення рівномірної збіжності всередині одиничного полікруга деякої послідовності відображень.

Нехай $\mathbb{U}_r^{cont} = U_r \times U_r \times \dots \times U_r \times \dots$, де $U_r = \{z : z \in \mathbb{C}, |z| < r\}$, $\mathbb{U}_1^{cont} := \mathbb{U}^{cont}$. $\overline{\mathbb{U}}_r^{cont} = \overline{U}_r \times \overline{U}_r \times \dots \times \overline{U}_r \times \dots$, та $\mathbb{F}_p : \mathbb{U}^{cont} \rightarrow \mathbb{C}_{cont}$ – деяка послідовність відображень.

Визначення. Будемо вважати, що послідовність $\mathbb{F}_p$, $p = \overline{1, \infty}$ рівномірно всередині $\mathbb{U}^{cont}$ збіжна до деякого відображення $\mathbb{F}_0 : \mathbb{U}^{cont} \rightarrow \mathbb{C}_{cont}$, якщо для довільного $\varepsilon > 0$ та $0 < r < 1$ існує такий номер $n_0 = n_0(\varepsilon, r)$, $n_0 \in \mathbb{N}$, що

$$\|\mathbb{F}_p(\mathbb{Z}) - \mathbb{F}_0(\mathbb{Z})\| \leq \varepsilon \cdot \mathbf{1}$$

для всіх $\mathbb{Z} \in \overline{\mathbb{U}}_r^{cont}$ та всіх $p > n_0$.

Визначення. Голоморфне відображення

$$\mathbb{F} : \mathbb{U}^{cont} \rightarrow \mathbb{C}_{cont}, \quad \mathbb{F}(\mathbb{Z}) = \{f_\alpha(z_\alpha)\}, \quad f_\alpha = \sum_{p=1}^{\infty} a_p^{(\alpha)} z_\alpha^p,$$

будемо називати аналітичною функцією векторного аргументу, якщо рівномірно всередині полікруга $\mathbb{U}^{cont}$ збігається ряд

$$\mathbb{F}(\mathbb{Z}) = \sum_{p=1}^{\infty} \mathbb{A}_p \mathbb{Z}^p, \quad \mathbb{A}_p = \{a_p^{(\alpha)}\}, \quad \mathbb{Z} \in \mathbb{U}^{cont}, \quad p = \overline{1, \infty}, \quad \alpha \in [0; 1].$$

Визначення. Нехай $\delta \in (0; 1)$ – деяке фіксоване число. Тоді відображення

$$\mathbb{F}(\mathbb{Z}) = \{f_\alpha(z_\alpha)\}, \quad \mathbb{Z} \in \mathbb{U}^{cont},$$

де кожне $f_\alpha(z_\alpha)$, $\alpha \in [0; 1]$, є однолистою функцією в одиничному колі такою, що $\delta < |f'_\alpha(0)| < \frac{1}{\delta}$, $\alpha \in [0; 1]$, будемо називати частково конформним відображенням одиничного полікруга.

При цьому $\delta = \delta(\mathbb{F})$.

Зауважимо, що звуження частково – конформних відображень на координатну площину є конформним відображенням.

8. Представлення в векторно – декартовій форм.

Нехай $\mathbb{Z} = \{z_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont}$. Тоді

$$\begin{aligned} \mathbb{Z} = \{z_\alpha\} &= \{Re z_\alpha + i Im z_\alpha\} = \{Re z_\alpha\} + \{i Im z_\alpha\} = \\ &= \{Re z_\alpha\} + i \{Im z_\alpha\} = Re \mathbb{Z} + i Im \mathbb{Z} = X + iY = \\ &= \{x_\alpha\} + i \{y_\alpha\} \in \mathbb{R}_{cont} + i \mathbb{R}_{cont}, \end{aligned}$$

де $X = \operatorname{Re} \mathbb{Z} = \{\operatorname{Re} z_\alpha\} = \{x_\alpha\}$, $Y = \operatorname{Im} \mathbb{Z} = \{\operatorname{Im} z_\alpha\} = \{y_\alpha\}$, $\alpha \in [0; 1]$.
Тобто $\mathbb{C}_{cont} = \mathbb{R}_{cont} + i\mathbb{R}_{cont}$.

9. Представлення у векторно – полярній формі.

Використовуючи вищенаведені означення, отримаємо ланцюг рівностей:

$$\begin{aligned} \mathbb{Z} &= \{z_\alpha\} = \{|z_\alpha| e^{i\alpha}\} = \{|z_\alpha|\} \{e^{i\alpha}\} = \\ &= |\mathbb{Z}| [\cos \arg \mathbb{Z} + i \sin \arg \mathbb{Z}] = |\mathbb{Z}| e^{i \arg \mathbb{Z}}, \end{aligned}$$

де

$$\cos \beta = \{\cos \beta_\alpha\}, \quad \sin \beta = \{\sin \beta_\alpha\},$$

$$\exp i\beta = \{\exp i\beta_\alpha\}, \quad \beta = \{\beta_\alpha\} \in \mathbb{R}_{cont}, \quad \mathbb{Z} = \{z_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont},$$

$\alpha \in [0; 1]$.

Аналогічним чином визначаємо $\ln \mathbb{Z}$, $\mathbb{Z} = \{z_\alpha\} \in \mathbb{C}_{cont} \setminus \Theta$

$$\ln \mathbb{Z} = \ln |\mathbb{Z}| + i \arg \mathbb{Z} = \{\ln |z_\alpha| + i \arg z_\alpha\}.$$

Приклади частково – конформних відображень, які задані елементарними функціями.

1) Дробово – лінійна функція

$$T = \frac{\mathbb{A}_1 \mathbb{Z} + \mathbb{A}_2}{\mathbb{A}_3 \mathbb{Z} + \mathbb{A}_4}, \quad \mathbb{Z} \neq -\frac{\mathbb{A}_4}{\mathbb{A}_3}, \quad \mathbb{A}_1 \mathbb{A}_4 - \mathbb{A}_2 \mathbb{A}_3 \neq 0,$$

де $\mathbb{A}_1, \mathbb{A}_2, \mathbb{A}_3, \mathbb{A}_4$ – фіксовані комплексні числа, а $\mathbb{Z} = \{z_\alpha\}$ – комплексна змінна, $\alpha \in [0; 1]$.

2) $W = \mathbb{Z}^n = \{z_\alpha^n\}$, де n – натуральне число, степенева функція, голоморфна у всій площині $\overline{\mathbb{C}_{cont}}$, $\alpha \in [0; 1]$.

3) $W = \frac{1}{2} \left(\mathbb{Z} + \frac{1}{\mathbb{Z}} \right)$ – функція Жуковського, голоморфна в $\overline{\mathbb{C}_{cont}} \setminus \Theta$.

4) $\mathbb{P}_n(\mathbb{Z}) = \sum_{k=0}^n \mathbb{A}_k \mathbb{Z}^k$ – поліном, $\mathbb{Z} \in \mathbb{C}_{cont}$.

5) $\frac{1}{\mathbb{Z} - \mathbb{Z}_0}$, $\mathbb{Z} - \mathbb{Z}_0 \in \mathbb{C}_{cont} \setminus \Theta$.

6) $\exp \mathbb{Z} = \{e^{z_\alpha}\} = 1 + \mathbb{Z} + \frac{1}{2} \mathbb{Z}^2 + \dots + \frac{1}{k!} \mathbb{Z}^k + \dots$, $\mathbb{Z} \in \mathbb{C}_{cont}$, $\alpha \in [0; 1]$.

7) $(1 - \mathbb{Z})^{\frac{1}{2}} = 1 - \frac{1}{2} \mathbb{Z} + \frac{1}{8} \mathbb{Z}^2 - \dots + \frac{\frac{1}{2}(\frac{1}{2}-1)\dots(\frac{1}{2}-k+1)}{k!} \mathbb{Z}^k - \dots$, $\mathbb{Z} \in \mathbb{U}^\infty = \{\mathbb{Z} : \|z\| < 1\}$.

10. Поліциліндрична теорема Рімана.

Як відомо, область $B \subset \overline{\mathbb{C}}$ є областю гіперболічного типу, якщо ∂B (межа ∂B) – зв'язна множина, яка містить більше однієї точки.

Нехай $0 < \delta < 1$ та $\mathbb{A} = \{a_\alpha\} \in \overline{\mathbb{C}}_{cont}$. Тоді $\mathbb{B} = \mathbb{B}(\delta) = \mathbb{B}_\delta(\mathbb{A}) = \prod_\alpha B_\alpha \subset \overline{\mathbb{C}}_{cont}$, $\mathbb{A} \in \mathbb{B}_\delta(\mathbb{A})$, де кожна область B_α є областю гіперболічного типу, $\delta < r(B_\alpha, a_\alpha) < \frac{1}{\delta}$, $\alpha \in [0; 1]$. Для довільного $0 < \delta < 1$ область $\mathbb{B}(\delta) = \mathbb{B}_\delta(\mathbb{A})$ називається скінченою відносно $\mathbb{A}$ поліциліндричною областю гіперболічного типу.

Теорема Рімана. *Нехай $\mathbb{A} \in \overline{\mathbb{C}}_{cont}$ і $0 < \delta < 1$. Тоді довільна скінчена відносно $\mathbb{A}$ поліциліндрична область $\mathbb{B} = \mathbb{B}_\delta(\mathbb{A}) \subset \overline{\mathbb{C}}_{cont}$ гіперболічного типу біголоморфно еквівалентна одиничному полікругу $\mathbb{U}^{cont} = \{\mathbb{W} \in \mathbb{C}_{cont} : \|\mathbb{W}\| < 1\}$.*

Доведення. Нехай $\mathbb{B} = \mathbb{B}(\delta) = \prod_\alpha B_\alpha$ – область, яка вказана у теоремі Рімана, $\mathbb{A} = \{a_\alpha\} \in \mathbb{B}$, $a_\alpha \in B_\alpha$, $\alpha \in [0; 1]$ та $w_\alpha = f_\alpha(z_\alpha)$ – голоморфна в B_α функція, однолисто та конформно відображає область B_α , $\alpha \in [0; 1]$ на одиничний круг $|w_\alpha| < 1$ так, що $f(a_\alpha) = 0$, $f'(a_\alpha) > 0$.

Тоді біголоморфне відображення $\mathbb{F}_\mathbb{B}(\mathbb{Z}) = \{f_\alpha(z_\alpha)\}$, $\mathbb{F}'_\mathbb{B}(\mathbb{Z}) = \{f'_\alpha\}$, $\alpha \in [0; 1]$, задовольняє нормуючим умовам

$$\mathbb{F}_\mathbb{B}(\mathbb{A}) = \mathbb{O}, \quad \mathbb{F}'_\mathbb{B}(\mathbb{A}) = \{f'(a_\alpha)\} > \mathbb{O}$$

та є єдиним таким відображенням на одиничний полікруг. Тоді обернене відображення до відображення $\mathbb{F}_\mathbb{B}(\mathbb{A})$ є частково-конформним відображенням одиничного полікруга. *Теорема доведена.*

Отже, у алгебрі $\mathbb{C}_{cont}$ норма визначена рівністю $\|\mathbb{Z}\| := |\mathbb{Z}|$. Векторна метрика в $\mathbb{C}_{cont}$: $\rho(\mathbb{Z}_1, \mathbb{Z}_2) = \|\mathbb{Z}_1 - \mathbb{Z}_2\|$. Будемо називати таким чином визначену векторну норму та метрику – поліциліндричними. Збіжність по поліциліндричній нормі рівномірно по номерам задається співвідношенням $\mathbb{Z}_p \xrightarrow{p \rightarrow \infty} \mathbb{Z}_0 \iff \|\mathbb{Z}_p - \mathbb{Z}_0\| \xrightarrow{p \rightarrow \infty} \mathbb{O} = (0, 0, \dots, 0, \dots) \iff |z_p^{(\alpha)} - z_0^{(\alpha)}| \xrightarrow{p \rightarrow \infty} 0, \forall \alpha \in [0; 1]$. (Знак " $\implies$ " позначає рівномірну збіжність по $\alpha \in [0; 1]$.)

Література

- [1] Bakhtin, A.K. (2011). Обобщение некоторых результатов теории однолистных функций на многомерные комплексные пространства, *Dop. NANU*, 3, 7–11.
- [2] Bakhtin, A.K. (2011). *Analytic functions of vector argument and partially-conformal mappings in multidimensional complex spaces*, 8th International ISAAC Congress: Abstracts, 1–9.
- [3] Bakhtin, A.K. (2012). Аналитические функции векторного аргумента и частично конформные отображения в многомерных комплексных пространствах, *Dop. NANU*, 2, 13–18.
- [4] Bakhtin, A.K. (2009). Inequalities for the inner radii of nonoverlapping domains and open sets, *Ukr. Math. J.*, 61(5), 716–733.

- [5] Bakhtin, A.K., Targonskii, A.L. (2005). Extremal problems and quadratic differential, *Nonlin. Oscillations*, 8(3), 296–301.
- [6] Targonskii, A.L. (2008). Extremal problems of partially nonoverlapping domains on a Riemann sphere, *Dop. NAN Ukr.*, 9, 31–36.
- [7] Targonskii, A. (2014). Extremal problems on the generalized (n; d)-equiangular system of points, *An. St. Univ. Ovidius Constanta*, 22(2), 239–251.
- [8] Targonskii, A. (2016). Extremal problem (2n; 2m-1)-system points on the rays, *An. St. Univ. Ovidius Constanta*, 24(2), 283–299.
- [9] Targonskii, A.L. (2013). Extremal problems for partially non-overlapping domains on equiangular systems of points, *Bull. Soc. Sci. Lett. Lodz*, 63(1), 57–63.
- [10] Targonskii, A., Targonskaya, I. (2016). On the One Extremal Problem on the Riemann Sphere, *International Journal of Advanced Research in Mathematics*, 4, 1–7.
- [11] Bakhtin, A.K., Targonskii, A.L. (2011). Generalized (n, d)-ray systems of points and inequalities for nonoverlapping domains and open sets, *Ukr. Math. J.*, 63(7), 999–1012.
- [12] Bakhtin, A.K., Targonskii, A.L. (2006). Some extremal problems in the theory of nonoverlapping domains with free poles on rays, *Ukr. Math. J.*, 58(12), 1950–1954.
- [13] Dubinin, V.N. (1997). Asymptotic representation of the modulus of a degenerating condenser and some its applications, *Zap. Nauchn. Sem. Peterburg. Otdel. Mat. Inst.*, 237, 56–73.
- [14] Dubinin, V.N. (2009). *Capacities of condensers and symmetrization in geometric function theory of complex variables*. Dal'nayka, Vladivostok [in Russian].
- [15] Targonskii, A. (2017). An extremal problem for the nonoverlapping domains, *Journal of Mathematical Sciences*, 227(1), 98–104.
- [16] Targonskii, A., Targonskaya, I. (2018). Extreme problem for partially nonoverlapping domains on a Riemann sphere, *Journal of Mathematical Sciences*, 235(1), 74–80.
- [17] Targonskii, A.L. (2018). About one extremal problem for projections of the points on unit circle, *Ukrainian Mathematical Bulletin*, 15(3), 418–430.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

**Андрій
Леонідович
Таргонський**

Житомирський державний
університет ім. І. Франко,
Житомир, Україна
E-Mail: targonsk@zu.edu.ua

**Світлана
Володимирівна
Чугаєвська**

Житомирський державний
університет ім. І. Франко,
Житомир, Україна
E-Mail: schugaevskaya@ukr.net